

KULTUR & TEOLOGI

Kick-off för kyrkans program om undervisning

En krympande medlemsskara som alltmer upplever andlighet utanför kyrkan i stället för i den. Så ser läget ut när det nya stora programmet **Lärande och undervisning** sätter igång på allvar.

Förra veckan samlades representanter för alla 13 stiftens i Uppsala för att tillsammans med kyrkokansliets team för Lärande och undervisning skapa ett nationellt arbetslag. Uppdrag: att öka och fördjupa kunskapen om kristen tro och stärka människors relation till Svenska kyrkan.

Det handlar inte om att kristendomen i Sverige är död, poängterade Maria Södling, senior rådgivare för Lärande och undervisning. Det finns kunskap, menar hon, även om den är fragmentarisk. Och människors uppfattning om kristen tro ligger långt ifrån Svenska kyrkans livstolkning på dopets grund:

– Många ser kristen tro som en checklista över vad man måste tro, och vad man måste göra eller absolut inte får göra som kristen, sa Maria Södling vid inledningen av de två arbetsdagarna i Uppsala. Undervisning ingår i försam-

lingens grundläggande uppgift (gudstjänst, undervisning, diakoni och mission). Men när Kyrkans Tidning använt ordet konfirmandundervisning har anställda hört av sig och klagat. Det finns associationer till pelkpinne och kateder, och bland annat därför har programmet fått heta just "lärande och undervisning", berättar Maria Södling i en paus under inledningsdagarna.

– I kyrkans syn på undervisning efter reformationen lyfts den enskilda människans tolkande förmåga fram. Lärandet är en process där den enskilda människan gör innehåll till sitt eget. Så undervisning är nödvändig men den är inte tillräcklig. Det är lärandet man vill nå, säger Maria Södling.

Vad är det kyrkan ska hjälpa till att lära?

– Att tillgängliggöra Svenska kyrkans tradition, historia och kulturarv. Det handlar också om att skapa tillhörighet. Om man kan sjunga med i psalmer som Härlig är jorden och Den blomstertid så omfattar man den kunskapen, man är en del av arvet och traditionen.

– Vi behöver också hitta ett

tilltal som fungerar. Ofta uppfattas inte det kyrkan säger som meningsfullt, våra ord talar inte till människors hjärtan. Vi ska söka formuleringar som förmedlar befrivelse, upprättelse och rättfärdiggörelse och som befriar den enskilda människan från kravet att själv skapa meningen i sitt liv.

FÖR ATT Hitta formuleringarna behöver man tala om vad som är bärande i kristen tro, vad som är poäng, menar Maria Södling. Men det handlar inte bara om ord, understryker hon:

– Kyrkan har ju även rummet, konsten och inte minst musiken. På kyrkokansliet består "Team lärande och undervisning" av förutom Maria Södling, Kajsa Cedervall Westerman, Peter Strömmer, Marie Wildhammar Okker och Maria Wingård. Maria Wingård jobbade även med den stora satsningen Dela tro – dela liv som löpte mellan 2012 och 2018 och som också handlade om undervisning och tro.

Det senaste läsalet har Maria Wingård och Maria Södling rest runt i stiftens för att börja förankra av programmet Lärande och undervisning. Programmet

Skolan beskriver kristen tro, kyrkan talar om poängen med kristen tro, menar Maria Södling.

FOTO: MARCUS GUSTAFSSON

arbetar på uppdrag av kyrkomötet och rapporterar till kyrkostyrelsen. Maria Södling träffar regelbundet ärkebiskopen och biskopsmötet. Men har det här programmet för samlingsarnas förtroende? Det var en fråga som ställdes av en av representanterna från stiftens.

– Det här programmet fungerar inte om inte församlingarna är med, svarar Maria Södling. – Hittills har arbetet utgått från kyrkans ledning, men nu behöver församlingarna inmeslutas och alla yrkesgrupper. Och då behöver vi, stift och nationell nivå tillsammans, ta fram olika slags stöd som kan stärka församlingarnas arbete.

– Den kristna tron när den en-

skildes hjärta genom personliga möten i församlingarna. Körförändran och väntar på sina barn, det är ett svek att inte använda de tillfällena till att tala om kristen tro. Man förväntar sig att bli tilltalad.

PROGRAMMET LÄRANDE och undervisning är långsiktigt men löper i ett första skede till 2020. Förutom att stödja församlingarnas arbete kommer nationell nivå också att arbeta med undervisning på webben och kyrkans roll i det offentliga samtalet.

BRITA HÄLL

010-199 34 63
brita.hall@kyrkanstidning.se

FAKTA

Lärande och undervisning

- Ett gemensamt program för lärande och undervisning i hela Svenska kyrkan – anställda, förtroendevalda och ideella på nationell nivå, i stift och församlingar.
- Den 16-17 oktober i Uppsala träffades kyrkokansliets team för programmet och referensgruppen med representanter för alla stiftens för planering framåt. Inspiratörer och föreläsare var bland andra professor David Thurfjell, analytisk chef Pernilla Jonsson och professor och tecknare Joanna Rubén Dranger.

"Tala till människors känslor"

Religion har kommit att handla mer om känsla än om förnuft. Därför behöver Svenska kyrkan hitta vägar till medlemmarnas känslor. Det var religionshistorikern David Thurfjells budskap under mötet för lärande och undervisning.

DENTIDIGARE statskyrkan har gjort sju förluster de senaste 150 åren, sa professor David Thurfjell från Södertörns högskola i sitt föredrag. I takt med att samhället förändrades, förlorade kyrkan bland annat sitt religiösa monopol, sin auktoritet och självsäkerhet och sina kontaktytor som hade att göra med kyrkans roll inom vård, skola och omsorg.

Förlusterna är inte självklart av ondo. Men att kyrkan tappat nycklarna till svenskarnas hjärtan gör kommunikationen betydligt svårare, menar David Thurfjell. – Lutherdom förstärkt av romantik och individualism lägger fokus på människans inre. Religionen har flyttat in i hjärtat. Men för att komma åt människans inre måste man ha en primär socialisation, möjligheten att förmedla en känslomässig koppling. Till exempel ett barndomsminne som gör att den som hör "Härlig är jorden" kommer att tänka på mormors begravnin.

Tidigare ramade kyrkan med

Professor David Thurfjell under uppstarten av projektet lärande och undervisning.

FOTO: MARCUS GUSTAFSSON

sina ritualer in människors liv och skapade kanaler till människors hjärtan genom det kristna språket. I och med att kanalerna försvagats kommer den som hör "Härlig är jorden" för första gången kanske bara att uppfatta den som en fin sång.

NÄR SVENSKA kyrkan funderar över hur lärandet och undervisningen ska gå till, står man enligt Thurfjell inför ett antal frågor. Främst handlar det om att man vill behöva veta vad det är man vill berätta samt att hitta ett fungerande språk och vågar att nå människor känslomässigt.

David Thurfjell håller just nu på med ett forskningsprojekt där han intervjuar urban sekulär medelklass om deras syn på andlighet, även om just det ordet ofta är dem främmande. Thurfjell ser

flera rörelser, bland annat från ordrikedom till tystnad och från inomhus till utomhus. Människor upplever andlighet i naturen, och om de upplever en förvandling så är den inte transcendent utan inomvärldslig och handlar om en känsla av tillhörighet med natur och andra arter.

GENOM KUNSKAP om dessa rörelser kan kyrkan lättare knyta an till människors ofta outtalade andlighet, menade David Thurfjell. Bland annat går det att avstamp i inkarnationstanken. Alltså tron på att Gud blev människa och att naturen och kroppen är helgade. Kyrkan är inte heller bara bra på ord utan har en gedigen kompetens när det gäller mysteriet och ordlösheten, framhöll Thurfjell.

BRITA HÄLL

Hanna Möllås
Leif Carlsson

MarksSyateljé

beställ vår katalog på
tel: 0320-132 50

www.markssyateljé.se

Annonsera i **Kyrkans TIDNING**

KONTAKTA DISPLAY
090-7115 00

Annorlunda Israelresa 29 april–10 maj 2019

En resa för dig som varit i det heliga landet. Efter många resor till Israel erbjuder vi nu även en resa till lite annorlunda platser i landet.

Du kan kontakta oss via telefon: 073-676 80 15 eller 070-792 22 24
mail: hanna@livetunder.com eller leif@roundtrips.se

Mer information om denna och andra resor:
www.roundtrips.se